

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΖΑΚΥΝΘΟΥ
ΖΑΚΥΝΘΟΣ
MUSEUM

ΖΑΚΥΝΘΟΣ / ΖΑΚΥΝΘΟΣ

Στο Μουσείο μεταβυζαντινής τέχνης της Ζακύνθου εκτίθενται κυρίως αντικείμενα που στεγάζονταν στο παλαιό Μουσείο του Παντοκράτορα, αλλά και έργα που προέρχονται από τις πολυάριθμες εκκλησίες της προσησμικής (1953) Ζακύνθου.

Η έκθεση οφείλεται στον ακαδημαϊκό Μανόλη Χατζηδάκη, ο οποίος ως Έφορος Αρχαιοτήτων είχε φροντίσει για την περισυλλογή, τη συντήρηση και την αποκατάσταση των έργων, δημιουργώντας μία από τις σημαντικότερες συλλογές έργων ζωγραφικής της μεταβυζαντινής περιόδου.

Τους Κρητικούς ζωγράφους του 16ου αιώνα αντιπροσωπεύει ο πιο διάσημος στην εποχή του ζωγράφος, ο Μιχαήλ Δαμασκηνός (περ. 1535-1592 ή 1593), ο οποίος δημιούργησε νέους εικονογραφικούς τύπους σε διάφορες τεχνοτροπίες και υπήρξε ο μεγάλος ανανεωτής της βυζαντινής παράδοσης (Αίθουσες Α και Δ).

Στην ενετοκρατούμενη Ζάκυνθο, όπως και στα άλλα Ιόνια νησιά, μετά την πτώση του Χάνδακα (Ηράκλειο) το 1669, καταφεύγουν ως πρόσφυγες σπουδαίοι ζωγράφοι και ξυλογλύπτες, φέρνοντας μαζί τους καλλιτεχνικούς θησαυρούς της πατρίδας τους, κυρίως φορητές εικόνες, και την καλλιτεχνική παιδεία

τους. Οι ζωγράφοι Εμμανουήλ Τζάνες, Βίκτωρ, Λέος Μόσκοσ κά., καθώς και ο Ξυλογλύπτης Άγγελος Μοσκέτης αντιπροσωπεύονται με έργα τους στο Μουσείο Ζακύνθου (Αίθουσες Α και Δ).

Μαθητές των Κρητικών είναι ντόπιοι ζωγράφοι, όπως ο Νικόλαος Καλλέργης (1715-1747) και ο Γεώργιος Γρυπάρης, που ζωγραφίζουν εικόνες αλλά και τοιχογραφίες με την τεχνική των φορητών εικόνων και με δυτικές επιδράσεις (Αίθουσα Γ).

Στα Επτάνησα ήταν ώριμες οι συνθήκες για την εφαρμογή του νατουραλισμού στη ζωγραφική, με πρώτο δάσκαλο το ζωγράφο Παναγιώτη Δοξαρά (1662-1729), ο οποίος προσανατολίζει οριστικά την επανησιακή τέχνη προς τη Δύση, όπως γράφει και στο *Περί ζωγραφίας* έργο του (1726).

Μαθητής του Παναγιώτη Δοξαρά, ο γιος του Νικόλαος († 1775), μέτριος ζωγράφος με σχεδιαστικές αδυναμίες, ζωγραφίζει την ουρανία της εκκλησίας της Φανερωμένης, τμήμα της οποίας εκτίθεται στο Μουσείο. Οι ουρανίες, ελαιογραφικές συνθέσεις στην οροφή των Ξυλόστεγων επανησιακών βασιλικών, είναι ένα νεωτεριστικό στοιχείο στην επανησιακή τέχνη και συμβολίζουν το άνοιγμα προς τον ουρανό.

Οι επτά προφήτες, που ήταν άλλοτε στην εκκλησία της Φανερωμένης, είναι έργο του Κερκυραίου Στέφανου Παζηγέτη (Είσοδος, Αίθουσες Ε και Η).

Το 1756 ο Ζακυνθινός ζωγράφος Γιαννάκης Κοράης εισάγει το εικονογραφικό θέμα της «Λιτανείας» ζωγραφίζοντας μια μεγάλη Λιτανεία για την εκκλησία του Αγίου Χαραλάμπους, με πρότυπο τη «Λιτανεία» του βενετού Bellini (Είσοδος).

Στο Μουσείο εκτίθενται επίσης αρκετά έργα των δύο Ζακυνθινών ζωγράφων Νικολάου Κουτούζη (1741-1813) και Νικολάου Καντούνη (1767-1834), που αφομοίωσαν εικονογραφικούς και μορφικούς τύπους του ιταλικού μπαρόκ και του μανιερισμού και δημιούργησαν τα τελευταία αξιόλογα έργα της θρησκευτικής αλλά και της κοσμικής επανησιακής ζωγραφικής, η οποία από πολλούς μελετητές θεωρείται η αφετηρία της νεοελληνικής ζωγραφικής (Αίθουσες Ζ και Η).

Τέλος, εκτίθεται η μακέτα της προσεισμικής Ζακύνθου, έργο του Ζακυνθινού Γιάννη Μάνεση, ένα σπάνιο αναπαραστατικό κατόρθωμα, σημείο ιστορικής αναφοράς των σύγχρονων Ζακυνθίων (Αίθουσα Η).

The Museum of post-Byzantine art on Zakynthos contains mainly objects that were formerly housed in the old Pantokrator Museum, along with works from the numerous churches on the island before the earthquake of 1953.

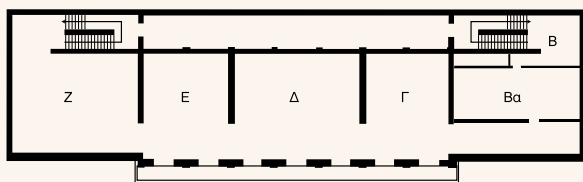
The exhibition was organised by the Academician Manolis Chatzidakis, then Ephor of Antiquities, who ensured that the works were collected, conserved and restored, thereby creating one of the most important collections of post-Byzantine paintings.

The Cretan painters of the 16th century are represented by the most famous painter of his day, Michael Damaskinos (ca. 1535-1592 or 1593), who created new iconographic types in a variety of styles and was a major renewer of the Byzantine tradition (Rooms A and Δ).

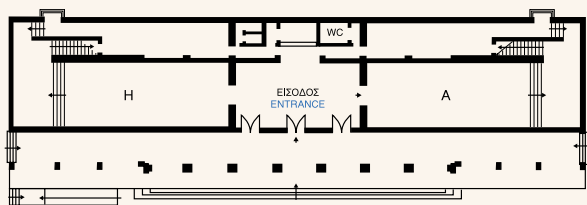
After the fall of Candia (Herakleion) in 1669, important painters and wood-carvers fled to Zakynthos and to the other Ionian islands, then under Venetian rule, bringing with them art treasures from their native island, most of them portable icons, and also their artistic training. Works by the painters Emmanuel Tzanes, Victor, Leos Moskos and others, and the wood-carver Angelos Mosketis are all represented in the Zakynthos Museum (Rooms A and Δ).

Local painters learned from the Cretans: Nikolaos Kallergis (1715-1747) and Georgios Gryparis painted icons and also wall-paintings executed in the technique of portable icons, with western influences (Room Γ).

Conditions in the Ionian islands were ripe for the adoption of naturalism in painting, the leading exponent being the painter Panayiotis Doxaras

A' ΟΡΟΦΟΣ 1st FLOOR

ΙΣΟΓΕΙΟ GROUND FLOOR

Επιτρέπεται η φωτογράφιση με φορητή μηχανή χωρίς φλας.

Με ειδική άδεια επιτρέπεται η χρήση τρίποδα, φλας και η βιντεοσκόπηση.

Photography is permitted with a portable camera, not using flash.

A special permit is required for the use of flash, a tripod, or a video-recorder.

(1662-1729), who gave the art of the Ionian islands a decisive impetus towards the West, as he states in his book *Concerning Painting* (1726).

Panayiotis Doxaras' son and pupil, Nikolaos († 1775), a mediocre painter with weaknesses as a draughtsman, painted the ourania in the church of the Phaneromeni, part of which is on display in the Museum. Ouranias were oil-paintings executed on the ceilings of the timber-roofed basilicas on the Ionian islands – an innovating element in the art of the islands, symbolising the opening to heaven.

The seven prophets, formerly in the church of the Phaneromeni, are the work of Stephanos Pazigetis of Corfu (Entrance, Rooms E and H). In 1756, the painter Yannakis Korais of Zakynthos introduced the iconographic motif of the "Religious Procession", painting a large Procession in the church of Ayios Charalambos, modelled on the "Procession" by the Venetian painter Bellini (Entrance).

The Museum also contains several works by two painters from Zakynthos, Nikolaos Koutouzis (1741-1813) and Nikolaos Kantounis (1767-1834).

The iconographic and formal types of Italian baroque and mannerism are assimilated, creating the last major works of religious and secular painting in the islands, an art which is considered by many scholars to be the starting point of modern Greek painting (Rooms Z and H).

Finally, a model of the town of Zakynthos before the earthquake of 1953 is on display, made by Yannis Manesis of Zakynthos. The reconstruction is a singular achievement, and marks a reference point for the modern history of the people of the island (Room H).

ΜΟΥΣΕΙΟ
ΖΑΚΥΝΘΟΥ
ZAKYNTHOS
MUSEUM

ZAKYNTHOS / ZAKYNTHOS

i T: 26950 42714

ΚΕΙΜΕΝΑ: ΖΩΗ ΜΥΛΩΝΑ
ΓΕΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΤΑΠ, ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΑΘΗΝΑ ΜΟΥΝΤΖΟΥΡΗ

TEXT: ZOE MYLONA
GENERAL SUPERVISION: ARF, PUBLICATIONS
DEPARTMENT
LAYOUT: ATHINA MOUNTZOURI

ΜΝΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
MONUMENTS AND MUSEUMS OF GREECE
e-Ticketing system

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
HELLENIC REPUBLIC**
Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού
Ministry of Culture and Sports

Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων
Archaeological Resources Fund

www.tap.gr